

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater, tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

De huidige Vlaamse regels rond opvang van hemelwater houden onvoldoende rekening met evoluties inzake klimaat, waardoor hevige piekregenval en lange periodes van droogte vaker voorkomen. Bovendien is 16% van Vlaanderen verhard, wat leidt tot een snelle afvoer van water.

De Vlaamse Regering stelt daarom een nieuw ontwerp van gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater vast ter vervanging van de regelgeving van 2013. Daarin vertrekken we vanuit het idee dat elke druppel telt. Vanuit die redenering maken we werk van:

- Het optrekken van de minimale volumes van hemelwaterputten;
- De verplichting tot plaatsing van een hemelwaterput bij verbouwing of uitbreiding aan bestaande gebouwen;
- De verplichting om het opvangen hemelwater maximaal te gebruiken voor toepassingen waar geen drinkwaterkwaliteit voor nodig is, waaronder toiletspoeling, kuiswater, wasmachine en buitengebruik;
- Een groter buffervolume en infiltratieoppervlakte van de verplichte infiltratievoorziening;
- Een groter buffervolume voor grote verharde oppervlakten, wanneer om technische redenen geen infiltratievoorziening kan aangelegd worden;
- De mogelijkheid om verplichtingen met betrekking tot hemelwater collectief op te nemen.

Hierbij nemen, conform de eerste pijler van de Blue Deal, ook overheden de handschoen op en geven ze het goede voorbeeld. Bijgevolg is deze verordening ook van toepassing op het openbaar domein.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater wordt door dit besluit vervangen.

Het bijgaande ontwerpbesluit werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/266 van 1 juli 2022. Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd op 6 juli 2022 verkregen.

Het besluit werd een eerste keer goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2022 (VR 2022 1507 DOC.0911).

De SARO heeft advies nr. 2022-15 gegeven op 31 augustus 2022.

De SERV en de Minaraad hebben samen advies gegeven op 26 respectievelijk 22 september 2022.

De overlegvergadering met de VVSG en de VVP vond plaats op 10 oktober 2022.

Het openbaar onderzoek over de ontwerpverordening liep van 1 september 2022 tot en met 30 september 2022.

De plan-m.e.r.-screening is goedgekeurd op 28 november 2022.

Het besluit werd een tweede keer goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 december 2022 (VR 2022 1612 DOC.1434).

De Raad van State heeft advies nr. 72.795/1 gegeven op 19 januari 2023.

Er werd tegemoet gekomen aan alle suggesties tot aanpassing, opgenomen in dit:

- De rechtsgronden werden aangevuld
- De verwijzing naar de code van goede praktijk werd legistiek verduidelijkt in artikel 4
- De datum van een decreet werd gecorrigeerd in artikel 12
- In artikel 16 werd de wetshistoriek aangevuld.

Na de tweede principiële goedkeuring van het ontwerp werd vastgesteld dat één bezwaar niet in de tabel met bezwaren werd opgenomen. Dit bezwaar luidt als volgt:

*“hfdst 4 art 7 paragraaf 1: Bij nieuwbouw of herbouw van een gebouw, bij **verbouwing van een bestaand gebouw met werken aan de afwatering** of uitbreiding van een bestaand gebouw met werken aan de afwatering, dat een woongelegenheid bevat, is de plaatsing van een of meer hemelwaterputten verplicht en worden alle daken die vallen onder de verordening op deze put of putten aangesloten.*

Hoe wordt hier de effectieve controle van voorzien (groen gemarkeerd) vermits deze vaak niet onder de omgevingsvergunning vallen. In praktijk zullen deze niet gekend zijn bij een overheidsinstantie om in een keuringstraject op te nemen zoals voorzien is in het Algemeen WaterVerkoop Regelement.”

⇒ In tegenstelling tot wat de bezwaarindiener opmerkt zijn deze handelingen doorgaans wel vergunningsplichtig. Om voor de van vergunning vrijgestelde handelingen meer duidelijkheid te bieden worden aan het vrijstellingsbesluit aanpassingen doorgevoerd.

“hfdst 4 art 8 paragraaf 2: Als in een hemelwaterput wordt voorzien die voldoet aan de bepalingen van artikel 7 kan de in rekening te brengen afwaterende oppervlakte, vermeld in het eerste lid, verminderd worden met 30 vierkante meter per aangesloten woonegelegenheid. Als er geen woonegelegenheden aanwezig zijn, mag de in rekening te brengen afwaterende oppervlakte, vermeld in het eerste lid, verminderd worden met 30 vierkante meter.

Als ik het goed begrijp kunnen eengezinswoningen 30m² aftrekken, meergezinswoningen 30m² per woonegelegenheid en andere gebouwen... 30m²? Vroeger diende de aftrek van een grotere oppervlakte gemotiveerd te worden adhv het te verwachten gebruik hemelwater.”

⇒ Er wordt voor de eenvoud en gelijkvormigheid inderdaad van uitgegaan dat een gebouw zonder woonegelegenheden het waterverbruik benadert van een eengezinswoning. Heeft men meer watergebruik dan kan een aanvrager een hogere aftrek steeds motiveren.

“Is het buffervolume van het groendak niet langer een voorwaarde om voor de helft mee te tellen voor de berekening van de infiltratievoorziening? In het vorige besluit was dit 35l/m²”

⇒ Integendeel. Artikel 7, §6, van de verordening bepaalt: “Om de in rekening te brengen afwaterende oppervlakte, vermeld in het eerste lid, te bepalen, worden de horizontale dakoppervlakten van de delen van de daken die zijn uitgerust met een groendak met een minimale opslagcapaciteit van 50 liter per vierkante meter door twee gedeeld.”

“Waarom wordt voor openbaar domein dezelfde voorwaarden opgelegd zonder nuancering van stedelijk of landelijk gebied? Hoe wordt deze aftoetsing gedaan vermits deze projecten vaak niet vergunningsplichtig zijn? Hoe/Wie volgt deze op om na te gaan of deze aan de vereisten van de GSV voldoen?”

⇒ Na het openbaar onderzoek werden de bepalingen rond openbaar domein gewijzigd, zodat het bezwaar zijn inhoudelijke relevantie heeft verloren.

Het bezwaar leidt dus niet tot het aanpassen van de verordening.

2. INHOUD

A. Verordening

Voor een toelichting bij het als **bijlage** toegevoegd ontwerp van besluit verwijzen we naar het als **bijlage** bijgevoegde verslag aan de Vlaamse Regering.

B. Plan-mer

Voorliggend ontwerp van besluit betreft geen globaal alomvattend kader voor het toekennen van vergunningen voor projecten die voorkomen op bijlage 1, 2 of 3 van het project-MER-besluit. De hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en buffervoorzieningen zelf kunnen immers in alle redelijkheid niet als “stadsontwikkeling” aanzien worden.

Het betreft wel een kader (zij het beperkt) voor het toekennen van vergunningen. Voorzichtigheidshalve werd in toepassing van titel 4 van het DABM een plan-m.e.r.-screening uitgevoerd. De goedkeuring van de plan-m.e.r.-screening wordt gevoegd als **bijlage**. De beslissing en de screeningsnota worden gepubliceerd op de website van Team MER (www.omgeving.vlaanderen.be/mer-dossierdatabank) onder het nr. SCRSV22019.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Het besluit heeft geen andere impact dan deze die reeds vermeld werd in de nota gevoegd bij de principiële goedkeuring (VR 2022 1507 DOC.0911).

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt voorliggend besluit gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater, tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater, tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater;
2. Verslag horende bij het voormelde besluit
3. Advies nr. 72.795/1 van de Raad van State van 19 januari 2023.